

Miljöcertifiera ditt skogsbruk tillsammans med Mellanskog

Mellanskog tror på skogens miljönytta och vi låter vår kunskap och kärlek till skogen synas i de beslut vi fattar. En del i vårt arbete är miljöcertifiering enligt PEFC. Genom certifieringen tar vi ett extra stort ansvar för miljön och visar samhället att skogsägande och skogsbruk är långsiktigt och hållbart.

Vad är PEFC-certifiering

PEFC (Program for the Endorsement of Forest Certification Schemes) är ett system för att miljöcertifiera skogsbruk som finns över hela världen. Du som skogsägare kan vara PEFC-certifierad och det finns även system inom PEFC för certifiering av aktörer som till exempel Mellanskog eller skogsentreprenörer.

Den grundläggande principen i den svenska PEFC-standarden är att skogen ska skötas aktivt och långsiktigt i enighet med såväl skogspolitiska mål och lagstiftning som certifieringens krav. PEFC verkar för en uthållig landsbygdsutveckling och familjeskogsbruket är av stor betydelse för en levande landsbygd.

Att bli certifierad enligt PEFC innebär att du som skogsägare åtar dig att förvalta din skog hållbart, vilket omfattar ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Denna certifiering blir ett kvitto på att ditt

skogsbruk bidrar till att bevara biologisk mångfald och stödjer både lokalsamhället och skogsarbetarnas rättigheter, samtidigt som det ger dig ekonomisk avkastning och hållbar skogsproduktion.

Även klimatmålen är en del av certifieringens övergripande målsättning med en god balans mellan produktion, miljö, klimatnytta och sociala intressen. Bland annat innebär det krav på att certifierade organisationer, som Mellanskog, ska redovisa sitt klimatavtryck. En avgörande framtidsfråga är vår förmåga att både bidra till kampen mot klimatförändringarna och att anpassa vårt skogsbruk till det redan förändrade klimatet.

Framtagandet av certifieringens standarder sker genom öppen konsultation där alla är välkomna att medverka. Vart femte år uppdateras den svenska PEFC-standarden och Mellanskog deltar i dessa processer för att lyfta familjeskogsbrukets förutsättningar och perspektiv.

Certifiera ditt skogsbruk genom Mellanskog

Som medlem i Mellanskog kan du kostnadsfritt teckna avtalet *Ansvarsfullt skogsbruk*, vilket innebär att du blir PEFC-certifierad genom Mellanskog. Vi som förening är certifierade, precis som alla våra entreprenörer. Det finns många goda skäl för dig som skogsägare att göra detsamma:

- ▶ Du gör en insats för miljön och visar att familjeskogsbruket sköter skogen ansvarsfullt och hållbart.
- ▶ Det är kostnadsfritt för dig som medlem att certifiera ditt skogsbruk (enligt krav i avtalstexten).
- ▶ När du som medlem tecknat avtalet *Ansvarsfullt skogsbruk* får du dessutom en miljöpremie som gör att du får bättre betalt för ditt certifierade virke.

Fem enkla steg till certifiering

1. Läs på och diskutera med din skogliga rådgivare.
2. Teckna avtalet *Ansvarsfullt skogsbruk* och certifiera dig enligt PEFC genom Mellanskog.
3. När du certifierat ditt skogsbruk får du ett bevis som du kan se på Mellanskogs plattform Skogstorget.
4. Mellanskog hjälper dig att sköta skogen enligt kraven.
5. Få en miljöpremie för ditt virke och känn dig stolt över din miljöinsats.

Vilka krav ställs på mig som certifierad skogsägare?

Övergripande

Certifieringen omfattar all skog, som ägs av en enskild skogsägare eller med flera delägare, med samma ägarstruktur i hela Sverige.

Du åtar dig att sköta skogen enligt PEFC-standarden, både strategiskt och i enskilda skogliga åtgärder. En strategisk hållbar skötsel innebär exempelvis att kemiska medel som skydd mot skadegörare inte används. Eller att skogen sköts aktivt med till exempel röjning och gallring för att skapa vitala skogsbestånd, vilket i sin tur kan minska risken för snöbrott, stormskador och insektsangrepp.

Du ska ha översiktlig kännedom om grunderna i svensk viltförvaltning och hur förvaltningen av det klövvilt som skogsinnehavet är berört av fungerar.

Som certifierad skogsägare är du positivt inställd till lokala frilufts- och idrottsaktiviteter, värnar allmansrätten och välkomnar besökare enligt denna sedvanerätt. För ett lyckat samarbete kring sådana aktiviteter krävs en dialog med ett ömsesidigt ansvarstagande.

Om det sker förändringar, som byte av ägare, tillköp eller försäljning av delar av skogsinnehavet, omfattande storm eller brand så behöver du meddela Mellanskog. Anledningen till detta är att skogsskötselplanen behöver ses över för att säkerställa att den fortsatt lever upp till skogsbruksstandardens krav.

Skogsskötselplan

- ▶ En grundförutsättning i certifieringen är att du alltid har en giltig skogsskötselplan som lever upp till kraven i PEFC skogsbruksstandard. Skötselplanen ska omfatta hela det aktuella skogsinnehavet.
- ▶ För innehav mindre än 20 hektar produktiv skogsmark kan skogsskötselplanen ersättas av en enklare kartöversikt som visar formella skydd och andra höga naturvärden, forn- och kulturlämningar och frivilliga avsättningar. Du kan se detta på Mellanskogs plattform Skogstorget.
- ▶ Minst fem procent av den produktiva skogsmarksarealen ska utgöras av frivilliga avsättningar med målet att gynna biologisk mångfald och/eller rekreationsvärden.
- ▶ Minst motsvarande fem procent av den friska och fuktiga marken ska utgöras av lövdominerade bestånd.
- ▶ Används alternativa skötselmetoder ska det dokumenteras i skötselplanen.
- ▶ Områden som är viktiga för friluftsliv och rekreation ska dokumenteras i skötselplanen. Inför åtgärder inom sådana områden ska det informeras på lämpligt sätt, till exempel genom att sätta upp en skylt eller informera närboende.
- ▶ Utförda skogsbruksåtgärder ska dokumenteras så att det är lätt att följa vad som är utfört och att planera kommande åtgärder.

Vid skogsbruksåtgärder

- ▶ Skogliga åtgärder utförs hänsynsfullt, exempelvis enligt skogsbranschen **gemensamma målbilder för god miljöhänsyn** som finns att läsa på Skogsstyrelsen hemsida.
- ▶ **Död ved** är viktig för den biologiska mångfalden. *Äldre död ved* (död mer än ett år) ska lämnas och *färska död ved* ska skapas vid såväl gallring som förnygringsavverkning, vanligen genom att skapa tre högstubbar (minst tre meter höga stubbar) i snitt per hektar.
- ▶ Alla **naturvärdesträd** ska lämnas vid avverkning. Ett naturvärdesträd är ett träd som har extra stort värde för biologisk mångfald såsom ett gammalt eller grovt träd eller ovanliga trädslag.
 - Minst 10 levande träd per hektar ska lämnas i all förnygringsavverkning. Om det saknas naturvärdesträd så lämnas **”utvecklingsträd”** som på sikt kan bli naturvärdesträd.
 - Naturvärdesträd och utvecklingsträd som blåser ner lämnas.
- ▶ **Lövträd** är viktiga både för den biologiska mångfalden och kulturmiljön och ska aktivt gynnas.
 - Efter röjning och gallring ska minst tio procent av träden vara lövträd.
 - Fram till förnygringsavverkning ska det finnas minst 20 lövträd per hektar.

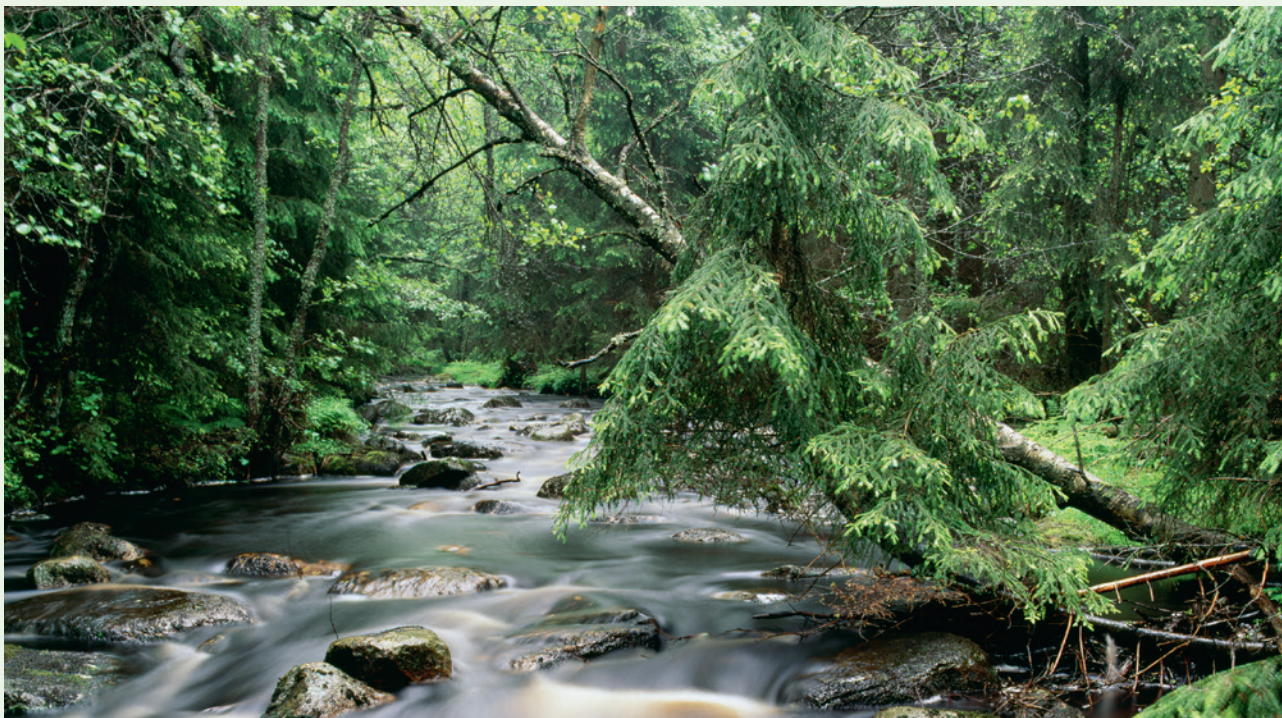

Foto: Thomas Adolfsen

”

Har du ingen aktuell och certifieringsanpassad skogsskötselplan så går det bra att beställa en från Mellanskog.

- ▶ Skogliga åtgärder ska utföras så att **forn- och kulturlämningar** inte skadas. Vid avverkning lämnas så kallade kulturstubbar, ca 1,3 m höga stubbar, utanför själva lämningen som visar var lämningarna finns för att skador lättare ska undvikas vid kommande åtgärder.
- ▶ Likaså ska hänsyn till **friluftsliv** tas exempelvis genom att stigar inte körs sönder eller risas ner.
- ▶ **Skador på grund- och ytvatten** samt markkompaktering ska förebyggas genom att minimera körskadorna när man kör med tunga maskiner på marken, speciellt där transporter korsar vattendrag.
- ▶ **Kantzoner** är av stor betydelse för den biologiska mångfalden och i samband med skogsbruksåtgärder ska funktionella kant- och skyddszoner värnas och aktivt skapas/utvecklas, t.ex. mot vattendrag och våtmarker. En funktionell kantzon är ofta lövrik och skiktad både i ålder och höjd.

Omslagsfoto: Håkan Hjort, sid 4: Sven Halling, 2024.

För dig som är självverksam

Om du själv genomför åtgärder i din skog, eller anlitar någon annan än Mellanskog, ställer certifieringen ytterligare krav såsom att du ska:

- Känna till och följa PEFC-kraven och relevanta lagkrav för den aktuella åtgärden.
- Bara använda vegetabilisk sågkedjeolja.
- Bara använda alkylatbensin i tvåtaktsmotorer.
- Endast anlita PEFC-certifierade entreprenörer för att utföra skogsbruksåtgärder. Dessa entreprenörer ska dessutom få ett underlag om den planerade åtgärden, som lever upp till standardens krav.

För att ge ungdomar möjlighet att prova på skogsnäringen kan, *under vissa förutsättningar*, skolklasser och organisationer med ungdomsverksamhet anlitas för enklare skogsarbeten.

Hur arbetar Mellanskog med uppföljning?

Mellanskog följer löpande upp att kraven i PEFC-standarderna följs. Det sker genom kontroller hos certifierade skogsägare, kontroller av skogs-skötselplaner, kontroller på utförda skogsbruksåtgärder och genom entreprenörernas kvalitetsdeklarationer.

Som PEFC-certifierad skogsägare kan du bli utlottad för såväl intern som extern revision och du förväntas delta och redogöra för ditt skogsbruk vid sådana tillfällen.

Läs mer om svenska PEFC på hemsidan www.pefc.se och entreprenörs-certifiering på EC Skogs hemsida www.ecskog.se.

